Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-11-03

Ärende
FTN 2020-0050

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Jens Plambeck
08-686 1651
jens.plambeck@sll.se

Färdtjänstnämnden
2020-12-16, punkt 7

# Yttrande över Stockholmsregionens strategi för Life Science och Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm

## Ärendebeskrivning

Ärendet omfattar färdtjänstnämndens yttrande över remiss till Stockholmsregionens strategi för Life Science och
remiss till Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm

## Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt nedanstående underlag.

- Region Stockholm Rotel II (hälso- och sjukvårdsroteln), remiss Stockholmsregionens strategi för Life Science, RS 2019-0751, PM 2019-09-21.
- Region Stockholm Rotel VII (vård- och valfrihetsroteln), remiss Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm, RS 2019-0750, PM 2019-09-21.
- Bilaga till yttrande över Stockholmsregionens strategi för Life Science samt Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm

## Förslag till beslut

Förvaltningschefen föreslår att färdtjänstnämnden beslutar följande.

1. Nämnden avger yttrande i enlighet med förvaltningens förslag.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-11-03

Ärende
FTN 2020-0050

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

## Förslag och motivering

### Bakgrund

Remissen är ett led i beredningen av dels ärende om Stockholmsregionens strategi för Life Science för Region Stockholm och dels ärende om Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm.

Regionstyrelsen föreslår att strategierna beslutas vid regionfullmäktiges sammanträde den 4 maj 2021. Remissvar ska lämnas senast den 20 december 2020.

Dessa två strategier kompletterar varandra, och utgör tillsammans med regional näringslivs- och tillväxtstrategi samt innovationsstrategi för Region Stockholm viktiga och sammanhängande dokument i Region Stockholms utvecklingsarbete.

**”Stockholmsregionens strategi för Life Science”** syftar till att identifiera insatsområden och konkreta åtgärder för att realisera målet om att Stockholmsregionen ska bli en av världens fem främsta life science-regioner. Life science-sektorn omfattar företag, universitet/högskolor, patientorganisationer samt offentliga aktörer som genom sin verksamhet bidrar till att främja människors hälsa.

I föreliggande förslag pekas fem strategiska områden ut:

1. Världsledande tillgång till strukturerade hälsodata och vårdprocessdata
2. En hälso- och sjukvård samt omsorg tillgänglig för forskning, innovation och näringslivssamverkan
3. Patient och invånare får tillgång till högupplöst diagnostik, individanpassad prevention och behandling
4. Tvärvetenskaplig samverkan skapar lösningar på komplexa utmaningar
5. Life Science-företag forskar, utvecklas och växer i Stockholmsregionen

**”Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm”** syftar till att skapa goda förutsättningar för forskning i Region Stockholm och att den forskning som bedrivs kommer invånarna till gagn. Detta forsknings- och utvecklingsarbete ger också förutsättningar för att Stockholmsregionen förblir en ledande, innovativ och hållbar tillväxtmotor för hela Sverige.

Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm anger att Region Stockholm ska främja forskning inom kollektivtrafik, samhällsplanering, folkhälsovetenskap och hållbarhet.

Förslaget anger fem styrande principer för hur Region Stockholm ska skapa förutsättningar för forskning och utveckling och gälla för Region Stockholms alla nämnder och bolag.

1. Forskning och utveckling ska stärka Region Stockholms förmåga att lösa nuvarande och framtida utmaningar
2. Akademisk frihet, etiska principer och konkurrens ska skapa kvalitet och nytta
3. Tillgängliggörande av data ska öka förmågan till analys, insikter och kunskapsbildning
4. Region Stockholm skapar långsiktiga och pålitliga förutsättningar för forskning
5. Internationalisering

**Överväganden och motivering**

Trafikförvaltningen ser positivt på strategin för Life science och de fem strategiska områden som pekas ut. De följer den inriktning som återfinns i Plan för samverkan för att utveckla kollektivtrafiken i Stockholmregionen (TN 2020-0243) som även den har syfte att skapa nytta för regionens medborgare och på motsvarande sätt förespråkar bland annat ökad samverkan, öppenhet mot andra aktörer, fokus på regionens hållbarhet, riktning mot tvärvetenskap och ökad satsning på nya tekniker såsom artificiell intelligens och robotik m.m.

Trafikförvaltningen ser positivt på strategin för Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm och de fem styrande principerna som är beskrivna i förslaget.

Trafikförvaltningen har erfarenheter av forskningssamverkan och hur det kan ge resultat för utveckling av kollektivtrafik men också kunskap om att hinder och risker inte ska underskattas. De fem strategiska principerna följer den anda som återfinns i Trafikförvaltningens Plan för samverkan för att utveckla kollektivtrafiken i Stockholmregionen (TN 2020-0243) som även den har syfte att stärka regionens förmåga att möta utmaningar och skapa nytta för regionens

medborgare samt att med systematik, öppenhet och samverkan skapa långsiktiga förutsättningar för forskning.

Trafikförvaltningen ser behov av att utveckla beskrivning i kapitel 4.2, 4.4 och 5.2 i Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm för att strategin mer tydligt ska täcka även kollektivtrafikens behov. Förslag på ändringar redovisas i bilaga.

*Ekonomiska konsekvenser*
Strategierna har till syfte att lösa regionens utmaningar på ett mer effektivt sätt. Remissförslaget för ”Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm” omfattar samtidigt kostnader för exempelvis personal och kompetensutveckling när det gäller att medverka i projekt, delta i samverkan med olika aktörer och tillgängliggörande av data till forskare.

*Riskbedömning*
Strategierna ställer krav på systematik i arbetssätt. Att implementera och bibehålla det erfordrar tid och resurser som leder till främst ekonomiska risker. Beslut om genomförande av delar av strategin behöver därför övervägas noggrant.

*Konsekvenser för miljö*
En stärkt innovationsförmåga inom Region Stockholm kan främja lösningar för att skapa åtgärder så att Region Stockholms och andra aktörers klimatpåverkan minskar och som stärker miljöarbetet.

*Sociala konsekvenser*
Stockholmsregionens strategi för Life Science har ett tydligt användarperspektiv vilket bör stärka arbetet för att nå mål om en mer öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region.

David Lagneholm
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling

Region Stockholm

Diarienummer
RS 2019-0751

# Remiss
# **Life Science-strategi för Stockholmsregionen**

## Stockholm 2025:
## En av världens fem ledande life science-regioner

| | | |
|---|---|---|
| Dokumenttyp | Fastställd | Giltig till och med |
| Dokumentnummer | Fastställd av | Upprättad av |
| Informationssäkerhetsklass | | |

# 1 Inledning

Life science-sektorn omfattar de företag, universitet och högskolor, patientorganisationer samt offentliga aktörer på kommunal, regional och statlig nivå, som genom sin verksamhet bidrar till att främja människors hälsa. Sektorn innefattar forskning, högre utbildning och innovation, utveckling av läkemedel, vaccin, medicintekniska produkter och behandlingar, samt prevention, implementering och uppföljning. Det som utmärker en ledande life science-region är excellenta akademiska miljöer som arbetar i nära samverkan med högklassig hälso- och sjukvård och näringsliv.

Stockholmsregionen har en lång tradition av framgångsrikt life science-arbete som bidragit till välståndet i Sverige. Här finns världsledande forskning inom medicin, naturvetenskap och teknik, en unik forskartäthet, ett av världens modernaste universitetssjukhus för högspecialiserad vård, invånare med hög utbildningsnivå och många life science-företag.

I Stockholmsregionen finns en stor bredd i näringslivet som sedan länge har en ledande position inom IKT (information, kommunikation och telekommunikation) och flera andra kunskapsområden, något som blir allt viktigare för framgång även inom life science.

Förutom internationellt ledande forskning och innovation har Stockholmsregionen en unik tillgång till hälsodata och nationella kvalitetsregister, provsamlingar, unika forsknings- och innovationsinfrastruktur. Dessutom finns här kompetens inom kompletterande områden, som IKT och biomaterial. Näringslivet i Stockholmregionen har en tradition av världsledande utveckling av nya spjutspetsteknologier och progressiva affärsmodeller i många sektorer.

Life Science-industrin är av central betydelse för att kommersialisera och nyttiggöra forsknings- och innovationsgenombrott till nytta för invånare och patienter. Stockholmsregionens kapacitet att tillgodogöra sig de nya möjligheterna får konsekvenser för såväl samhällskostnader som hälsoutfall och konkurrenskraft. I Hagastaden, Kista och Flemingsbergsområdet finns infrastruktur i internationell toppklass.

Innovationstakten inom life science-området är hög där vunnen framgång och ett gott utgångsläge garanterar inte en bibehållen ledarplats i framtiden.

Genom att matcha regionala förutsättningar genom ledande forskning med högkvalitativ hälso- och sjukvård och omsorg samt ett konkurrenskraftigt näringsliv kan Stockholmsregionen utveckla ett life science-kluster som bygger vidare på dagens styrkeområden och samtidigt skapar förutsättningar för utveckling av helt nya områden.

# 2 Syfte och genomförande

Life Science-strategin syftar till att identifiera insatsområden och konkreta åtgärder för att realisera målet om att Stockholmsregionen ska bli en av världens fem främsta life science-regioner. Ingen aktör har ensam rådighet utan för att nå denna vision behöver flera aktörer genomföra insatser såväl enskilt som gemensamt. Insatser från respektive organisation ska identifieras och presenteras i handlingsplaner som regelbundet följs upp och revideras. Genom samverkan optimeras nyttan av Stockholmsregionens styrkeområden inom forsknings- och innovationsinfrastruktur, forskarkollektiv och näringsliv. Arbetet med Life Science-strategi för Stockholmsregionen ska resultera i en samverkanskultur och skapa ett strategiskt sammanhållet life sciencekluster i Stockholmsregionen med gemensamma mål. Stockholmsregionens styrkeområden inom Life Science ska kommuniceras.

Stockholmsregionens strategi för life science kommer att konkretiseras genom både gemensamma och enskilda insatser från medverkande organisationer som Region Stockholm, universitet, kommuner, näringsliv, patientorganisationer, myndigheter, stiftelser mm. Arbetet med att utveckla Stockholmsregionens life science-sektor ska kommuniceras regionalt, nationellt och internationellt för att attrahera talanger, investeringar och företag.

Genomförandet av Stockholmsregionens life science-strategi förutsätter att regionens aktörer förhåller sig till regeringens nationella life science-strategi. Ett nära samarbete med nationella aktörer och övriga regioner kring gemensamma frågeställningar och utmaningar är av strategisk vikt för Sverige och Stockholmsregionen.

Life Science-strategi för Stockholmsregionen är en del av arbetet med Näringslivs- och tillväxtstrategi för Stockholmsregionen.

# 3 Drivkrafter hos de medverkande sektorerna

För att skapa ett långsiktigt engagemang i genomförandet av Life Science-strategi för Stockholmsregionen behöver relevanta sektorer och berörda aktörer medverka i genomförandet. Aktörernas drivkrafter beskrivs nedan.

## 3.1 Effektivitet och kvalitet i hälso- och sjukvård och omsorg

Med dagens ökande kostnader inom hälso- och sjukvården och omsorg blir det allt viktigare att hitta nya vägar för en effektivare hälso- och sjukvård och omsorg. Ett ökat utnyttjande av nya arbetssätt, kompetenser, material och tekniker ska bidra till minskade kostnader, ökad kvalitet och en bättre hälsa.

Även kompetensförsörjningen ska påverkas positivt – nya kompetenser inom områden som samhällsvetenskap, teknik och övrig naturvetenskap sidan av medicin är kritiska för att möta framtidens hälsoutmaningar.

## 3.2 Ett ekosystem för tillväxt och utveckling av företag

Genom att utveckla ett starkt ekosystem inom life science ökar möjligheterna för nystartade företag att stanna och växa i Stockholmsregionen. Etablerade företag ska forska och innovera i Stockholmsregionen genom samarbeten med andra företag, forskare och hälso- och sjukvården samt omsorgen. Detta ska i sin tur attrahera produktions- och forskningsverksamhet från globala företag till Stockholmsregionen.

## 3.3 Ökad relevans och fler perspektiv i forskning och utbildning

Ökat samarbete mellan universitetens olika kompetenser, näringsliv, Region Stockholm samt länets kommuner ska bidra med fler perspektiv och ökad kvalitet/relevans i forskningen och utbildningen. Detta kan i sin tur både ge bättre förutsättningar för att konkurrera om ledande forskare, de bästa studenterna och forskningsfinansiering, och underlätta implementeringen av resultat genom ökad relevans och tillämpbarhet till nytta för invånare, patient och brukare. Ett sammanhållet life science-arbete ska attrahera extern finansiering för långsiktiga forskningssatsningar, investeringar i infrastruktur, utveckling och öka antalet patent i Stockholmsregionen.

## 3.4 Bättre hälsa, hälso- och sjukvård samt omsorg till nytta för invånare, patient och närstående

Hälso- och sjukvården ska kontinuerligt utvecklas för att kunna erbjuda bästa möjliga vård, behandling och omsorg som är evidensbaserad, säker, personcentrerad och bedrivs på jämlika villkor utifrån den mångfald av patienter som vården möter. Medicinska genombrott kommer invånare, patient och närstående till gagn genom att hälso- och sjukvården kan:

- ställa tidigare och säkrare diagnoser
- rädda liv, förebygga sjukdom, bota sjukdomar
- bidra till mindre lidande och färre komplikationer

- utvecklingen av personcentrerad vård
- bidra till hållbara lösningar, minska negativ miljöpåverkan och läkemedelsutsläpp

# 4 Strategiska områden

## 4.1 Världsledande tillgång till strukturerade hälsodata och vårdprocessdata

Nuläge: Tillämpning av digitalisering och Artificiell intelligens möjliggör ett paradigmskifte för hälso- och sjukvården. De nya förutsättningarna att använda anonymiserade, strukturerade hälsodata ska leda till en mer individanpassad prevention och behandling med förbättrad hälsa. Allmänheten i Sverige i stort är positiva till att hälsodata används för forskning och vårdutveckling. [1] Detta förtroende är världsunikt och måste vårdas genom ansvarsfull och säker hantering av invånarnas data med hänsyn till den enskildes integritet. Arbete återstår för att utarbeta effektiva tekniska verktyg och nya regelverk för datadelning för forskning, innovation och hälso- och sjukvårds- samt omsorgsutveckling. Patienten har idag begränsade möjligheter att donera hälsodata till forskning och utveckling.

Regionala styrkor: I Stockholmsregionen finns sammanhängande hälsodata för mer än två miljoner individer sedan 1996. I Stockholmsregionen finns en unik datatillgång och tillgång till bland annat nationella strukturer som SciLifeLab, PKU-biobanken, Human Protein Atlas och Svenska tvillingregistret. Dessutom finns fysiska infrastrukturer, bland annat Vecuras GMP-facilitet, Bioclinicum inklusive MedTechLabs, Biomedicum, Centrum för Innovativ Medicin, Centrum för Molekylär Medicin, ANA-Futura och Karolinska Trial Alliance med en Fas 1-prövningsenhet. Dessa strukturer ger Stockholmsregionen en funktionell infrastruktur i världsklass som kan attrahera topptalanger att skapa banbrytande resultat. Det finns i Stockholmsregionen en mer än 100-årig tradition av att skapa nytta i hela värdekedjan från grundforskning till life science-företag inom läkemedel, vaccin och medicinteknik.

Region Stockholm har genom etableringen av Centrum för hälsodata tagit initiativ till att på ett säkert och effektivt sätt tillgänggöra strukturerade hälsodata för forskning och utveckling.

Önskat läge 2023: Stockholmsregionens samlade, strukturerade hälso-, vårdprocess-, utfalls- och real world data har tillgängliggjorts på ett

[1] Forska!Sverige 2019. http://www.forskasverige.se/wp-content/uploads/Opinionsundersökning-2019-ForskaSverige.pdf

världsledande sätt. I Stockholmsregionen finns en hög kompetens kring analys, lagring och utlämning av hälsodata.

Utvecklingsbehov: För att aktörer i Stockholmsregionen ska bli ledande i arbetet med att säkert och effektivt tillgängliggöra strukturerade hälsodata för forskning, innovation och utveckling krävs att nya metoder för anonymisering, analyser, säker lagring och utlämning utvecklas. En systematisk återföring av resultat till hälso- och sjukvårdens och omsorgens vardag ska utarbetas. Ekonomiska, juridiska, etiska aspekter samt medborgardialog ska utvecklas.

## 4.2 En hälso- och sjukvård samt omsorg tillgänglig för forskning, innovation och näringslivssamverkan

Nuläge: Stockholmsregionen har en väl utvecklad offentligt finansierad hälso- och sjukvård samt omsorg. Genom införande av valfrihetssystem finns i Stockholmsregionen en stor mångfald av utförare med hög kompetens och specialiseringsgrad. Den nya strukturen medför en risk för att hälso- och sjukvård och den patientnära kliniska forskningen separeras, vilket i sin tur innebär att forskning, kunskapsbildning och kunskapsspridning försvåras. Klinisk forskning bedrivs vid universitetssjukvårdsenheter även utanför akutsjukhusen. Antalet kliniska studier minskar och antal patienter som medverkar i kliniska studier minskar också. Detta kan delvis förklaras av ett ökat produktivitetsfokus inom hälso- och sjukvården i Stockholmsregionen samt ökad global konkurrens.

En annan komplikation är utvecklingen mot mer högspecialiserad vård, vilket resulterar i smalare patientunderlag inom enskilda diagnoser och sjukhus. För att genomföra kliniska studier som behöver en viss kritisk massa av patienter ökar behovet av inomregional, nationell eller internationell samverkan.

Kontaktvägarna för näringslivet till hälso- och sjukvårdens och omsorgens miljöer är fragmentiserade och otydligt kommunicerade.

Regionala styrkor: Invånarna och patienterna i Stockholmsregionen är i exceptionellt positivt inställda till att medverka kliniska studier. Region Stockholm har en forsknings- och en innovationsorganisation och kompetens som genomsyrar hälso- och sjukvårdssystemet. Här finns goda erfarenheter av samverkansforskning. Region Stockholm och Stockholms stad har samverkansavtal med flera universitet i Stockholmsregionen. Det nationella och regionala ALF-avtalet reglerar Karolinska Institutets (KI) och Region Stockholms samverkan inom hälso- och sjukvårds-, forsknings- och utbildningsområdet. Som ledande medicinskt universitet är också KI

angelägen om att göra satsningar för att förbättra implementeringen av forskningsresultat. Det finns etablerade innovationspartnerskap mellan Region Stockholm och ett antal globala företag. På samma sätt har universiteten ett nära samarbete med globala företag och innovationsstödjande verksamhet i egen regi och genom sina holdingbolag. Kommunerna i Stockholmsregionen bedriver ett aktivt innovationsarbete inom vård- och omsorgsområdet.

Önskat läge 2023: Hälso- och sjukvårdens och omsorgens verksamhetsmiljöer samarbetar och är tillgängliga för forskning, innovation och näringslivssamverkan när det finns en tydlig verksamhets- och användarnytta. Forskning och innovation liksom kunskapsbildning och kunskapsspridning sker inom offentlig hälso- och sjukvård såväl inom valfrihetsystemen. Region Stockholm ska, när så är relevant, ställa tydliga krav i olika typer av vårdavtal på vårdgivares medverkan i klinisk forskning. Forskningsresultat ska implementeras effektivt i hälso- och sjukvården och omsorgen. Kontaktvägar till testmiljöerna är kommunicerade samlat och tydligt. Möjligheterna att bedriva kliniska prövningar i Stockholmsregionen kommuniceras tydligare till alla berörda parter I uppfyllandet av forskningslöftets målsättningar har Region Stockholm en acceptans och en lyhördhet för forskningens behov, oberoende om forskningens huvudman är privat eller offentlig. Regionen har ett starkt samarbete med näringsliv och akademi inom Life Science-området.

Utvecklingsbehov: Idag har hälso- och sjukvårdens och omsorgens medarbetare ofta svårt att prioritera medverkan i testbäddar, samverkansprojekt och klinisk forskning. Kunskapsstyrningsorganisationen behöver få uppdrag att skapa system för snabbare implementering av forskningsgenombrott i hälso- och sjukvården samt omsorgen. Ledarskap, tydliga karriärvägar och incitamentsstrukturer för medarbetare samt en funktionell infrastruktur behöver utvecklas. Nya affärsmodeller, samverkansformer, ersättningsmodeller samt samhällsekonomiska analyser för att beskriva värdet av nya lösningar behöver utvecklas. Kompetensutveckling av medarbetare ska ske inom prövningskunskap.

För att säkerställa en långsiktig utveckling av en framtida högkvalitativ hälso- och sjukvård behövs en miljö som attraherar och behåller de bästa studenterna och ledande forskare. En förutsättning är en hög kvalitet på utbildning, tydliga karriärvägar och goda möjligheter till samverkansforskning.

## 4.3 Patient och invånare får tillgång till högupplöst diagnostik, individanpassad prevention och behandling

Nuläge: Precisionsmedicin gör sitt intåg i hälso- och sjukvården världen över och omfattar diagnostik, behandling och uppföljning anpassad efter patientens individuella förutsättningar. Teknikutveckling har lett till att människans hela arvsmassa kan läsas av snabbt och till en allt lägre kostnad. Kraftfulla gensekvenseringstekniker kan användas för att skapa precision i hälso- och sjukvården. Metodiken leder till nya typer av kliniska studier, baserade på mindre, men bättre karakteriserade, patientgrupper. Precisionsmedicinens vetenskapliga landvinningar har ännu inte införts i hälso- och sjukvården. Hälsodatakällorna i Stockholmregionen är många och fragmenterade.

Regionala styrkor: I Stockholmregionen finns starka miljöer där forskningen och hälso- och sjukvården är helt integrerade inom bild och funktion, genomik, proteomik samt mikrobiologi. Detta är en unik förutsättning för att vara en internationell ledare inom utvecklingen av precisionsmedicin. Här finns en tät miljö med ledande forskare, kliniker samt infrastruktur för molekylära metoder som inte kan återfinnas på många andra platser i världen.

Hälsoläget i Stockholmsregionen är gott, med en hög förväntad medellivslängd och en relativt ung välutbildad befolkning. Stockholmsregionen har en ledande roll i utvecklingen av digitala hälsoverktyg.

Önskat läge 2023: Stockholmsregionen är ledande på precisionsmedicin och individanpassad hälso- och sjukvård. Hälsodatakällor är identifierade och lättillgängliga för forsknings- och uppföljningsändamål. Hälsoläget i Stockholmsregionen kommuniceras till invånare och näringsliv. Individen har möjlighet att uppnå en god hälsa utifrån sina förutsättningar.

Utvecklingsbehov: Hälso- och sjukvården ska ta en starkare roll som beställare av diagnostik som leder till preventiva insatser. Kompetensnivån kring precisionsmedicinens möjligheter behöver höjas. Metoder för att visa precisionsmedicinens samhällsnytta måste utvecklas. Lösningar behöver även utvecklas inom datatillgänglighet, teknisk och juridisk interoperabilitet, lagring, analys, etik, säkerhet samt ersättningsmodeller för hälso- och sjukvården. Förutsättningarna för näringslivets medverkan inom precisionsmedicin behöver utvecklas genom bland annat kommunikation. Stöd, verktyg och förutsättningar för att individen ska välja hälsosamma levnadsvanor ska utvecklas.

## 4.4 Tvärvetenskaplig samverkan skapar lösningar på komplexa utmaningar

Nuläget: Kopplingen mellan kunskapsområden blir allt viktigare och här finns betydande kunskapsvinster att hämta genom multidisciplinära

samarbeten. Inom life science behöver traditionella delbranscher som medicinteknik, bioteknik och läkemedelsproduktion, kompletteras med nya kompetenser inom exempelvis material (biologiska/nanomaterial), elektronik, matematik, IKT (informations- och kommunikationsteknik) och teknikområden som robotik och artificiell intelligens, samt beteendevetenskap och humaniora. Aktörerna i Stockholmsregionen har inte samlats kring utpekade spetsområden.

Regionala styrkor: I Stockholmsregionen finns världsledande forskning, med flera forskningsprofiler inom life science och en samlad världsranking av universiteten i Stockholm trio (Stockholms universitet, KI och KTH) bland topp tio. Detta skapar unika möjligheter att identifiera tvärvetenskapliga spetsområden inom life science där Stockholmsregionen kan bli internationellt konkurrenskraftig. Här finns också en unik branschbredd inom näringslivet, inklusive en stark tech-sektor.

Önskat läge 2023: I Stockholmsregionen finns samverkansprojekt inom utpekade spetsområden av toppkvalitet som samlar traditionell medicinteknik, bioteknik och läkemedelsproduktion med nya områden som material, elektronik, matematik, IKT, robotik och artificiell intelligens samt klimat- och miljö, beteendevetenskap och humaniora. Det finns en tydlig process för tillgång till dessa miljöer för externa parter.

Utvecklingsbehov: Stockholmsregionens aktörer ska gemensamt identifiera och prioritera spetsområden där fortsatt samverkan, investeringar och gemensam marknadsföring kan bidra till att ytterligare stärka Stockholmsregionens konkurrenskraft. Region Stockholm, kommunerna, universitet och högskolor, näringsliv samt patient- och närståendeföreträdare ska löpande diskutera och utmana och stimulera varandra med nya idéer och kunskap för välfärdens utveckling. Denna samverkan ställer krav på förståelse för motiv och drivkrafter i olika sektorer. Stödjande samverkansstrukturer mellan verksamheterna som kan ta denna roll behöver utvecklas. KI:s regional life science council ska permanentas.

## 4.5 Life Science-företag forskar, utvecklas och växer i Stockholmsregionen

Nuläget: Stockholm-Uppsalaregionen står tillsammans för ungefär hälften av sysselsättningen inom den traditionella life science-sektorn som läkemedelsutveckling, medicinteknik och precisionsmedicin. Många utvecklingsbolag inom life science flyttar dock utomlands i tillväxtfasen. Detta är bekymmersamt eftersom stora företag forskar allt mindre själva och därför är beroende av ett ekosystem med små forskande bolag. Trots att det i Stockholmsregionen finns en väl utvecklad infrastruktur för forskning.

och innovation är det svårt för små och medelstora företag få tillträde till denna.

Regionala styrkor: I Stockholmsregionen finns en stor branschbredd med kompletterande kompetenser och en stark start-up-miljö med många nystartade företag. Stora investeringar har under senare år gjorts i forskningsinfrastruktur, bland annat i Flemingsberg, Hagastaden och Kista, och det pågår initiativ för att öka tillgängligheten till dessa anläggningar även för små och medelstora företag. Det finns ett innovationsstödjande system, där flera aktörer har olika uppdrag.

Önskat läge 2023: Life science-företag startar och växer i Stockholmsregionen, och utländska företag och investerare attraheras hit. Näringslivsmiljöerna i Stockholms innerstad, Hagastaden, Kista och Flemingsbergsområdet har ett sömlöst samarbete inom life science-området.

Utvecklingsbehov: Stockholmsregionens innovationssystem behöver utveckla den unika kompetens som krävs för att stötta företag inom den komplexa sektor som life science utgör. Vägen in för företag till forsknings- och innovationsinfrastrukturer i Stockholmsregionen ska kommuniceras och vara tydlig. Möjligheterna för små och medelstora företag att samverka med stora företag behöver utvecklas. Det investeringsfrämjande arbetet ska attrahera företag och kompetent kapital till Stockholmsregionens life science-företag.

Region Stockholm

Diarienummer
RS 2019-0750

Remiss - Strategi

# Forsknings- och utvecklingsstrategi

Gäller för Region Stockholm 2020-2024

| | | |
|---|---|---|
| Dokumenttyp | Fastställd | Giltig till och med |
| Dokumentnummer | Fastställd av | Upprättad av |
| Informationssäkerhetsklass | | |

# 1. Inledning

Forskning är en systematisk undersökning för att upptäcka ny kunskap som syftar till att vidga människans förståelse för den fysiska, biologiska eller sociala världen utöver vad som redan är känt. Utvecklingsarbete utgår från att systematiskt och metodologiskt bearbeta forskningsresultat och vetenskapligt beprövad erfarenhet samt kunskap. Därigenom åstadkoms ständiga förbättringar och utveckling av produkter, tjänster och processer i befintliga system. Det går inte idag att förutsäga vilken kunskap som kommer att behövas för att förstå och kunna lösa nuvarande samt framtida utmaningar. Den fria, forskarinitierade forskningen, utan krav på särskild inriktning eller särskilda resultat är helt nödvändig och måste värnas.

Forskning bygger på långsiktiga processer och bedrivs i komplexa system med flera berörda parter. Det är därför viktigt att forskningspolitiken också är uthållig och skapar stabila villkor för systemets olika aktörer som också säkerställer att implementeringen av forskningens nya landvinningar på ett kraftfullt och skyndsamt sätt leder till utveckling som skapar samhällsnytta. Ett välfungerande forskningssystem skapar förutsättningar att hitta lösningar när nya samhällsutmaningar uppstår.

# 2. Syfte

Region Stockholms forsknings- och utvecklingsstrategi syftar till att skapa goda förutsättningar för forskning i Region Stockholm och att den forskning som bedrivs kommer invånarna till gagn. Detta forsknings- och utvecklingsarbete ger också förutsättningar för att Stockholmsregionen förblir en ledande, innovativ och hållbar tillväxtmotor för hela Sverige. Beslutsunderlag i Region Stockholm ska utgå från vetenskaplig grund.

Universitet, högskolor och näringsliv ansvarar för forskning och utbildning. En stark forskarnärvaro i Region Stockholm skapar nytta för invånare, patient, närstående, resenär och besökare. Verksamheterna får därvid tillgång till kompetens och kunskapsbildning samt att forskningsresultat från hela världen kan implementeras.

# 3. Tillämpning

I Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) 18 kap. 2 § fastslås att ”regioner och kommuner ska medverka vid finansiering, planering och genomförande av dels kliniskt forskningsarbete på hälso- och sjukvårdens område, dels folkhälsovetenskapligt forskningsarbete. Regioner och kommuner ska i dessa frågor, i den omfattning som behövs, samverka med varandra och med berörda universitet och högskolor.”

Region Stockholm och Karolinska Institutet har enats om att gemensamt främja hälso- och sjukvårdens utveckling genom ett fördjupat och vidgat samarbete inom translationell[1] och klinisk forskning[2], utbildning, utveckling samt innovation. Translationell och klinisk forskning ska ges optimala förutsättningar i hälso- och sjukvården. Återväxten av internationellt konkurrenskraftiga kliniska forskare och tillgång till forskningstid för forskningsaktiva, kliniskt verksamma medarbetare ska säkerställas och följas upp.

Region Stockholm har tecknat avsiktsförklaringar med:

- Kungliga Tekniska högskolan. (LS 2015–1096) som avser ”utbildning, forskning och innovationsförmåga inom hälso- och sjukvård, kollektivtrafik och Region Stockholms övriga verksamheter. Den strategiska samverkan ska bidra till att stärka kunskapsutvecklingen, attraktionskraften och välfärden i Stockholmsregionen.”, samt
- Stockholms universitet. (LS 1406–0706) som rör ”forskning, utveckling, innovation och utbildning inom Region Stockholms verksamheter och ska bidra till hållbar tillväxt i länet, i form av en ledande tillväxtregion, effektivt miljöarbete, jämställdhet mellan könen och socialt ansvarstagande.”

Region Stockholm har även tecknat avtal med:

- staten om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården, det så kallade nationella ALF-avtalet (LS 1408–0943),
- Karolinska Institutet om utbildning av läkare, verksamhetsförlagd utbildning för vissa andra hälsoprofessioner, samt klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården (LS 1411–1389), samt
- K2 - Nationellt kunskapscentrum för kollektivtrafik under perioden 2020–2024. Region Stockholm deltar i ledning av centrumet, samt bistår med underlag och omhändertar de resultat som produceras så att satsningen kan göra nytta för regionen.

Region Stockholm samverkar med länets olika forsknings- och innovationsstiftelser, forskningsplattformar och centrumbildningar med syftet att finna lösningar på gemensamma utmaningar.

---

[1] Translationell forskning bygger på problem som upptäcks i sjukvården. Forskningen utgår från en patients hälsosituation och har målsättningen att snabbt uppnå resultat som kan leda till bättre diagnostik eller terapi. Den del av forskningen som pågår innan klinisk prövning dvs länken mellan patienten och laboratoriet.

[2] Med klinisk forskning avses sådan forskning som förutsätter vårdens strukturer och resurser och har som mål att lösa ett ohälsoproblem eller att identifiera faktorer som leder till ökad hälsa.

Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm ska tillämpas av alla nämnder och bolag i Region Stockholm.

# 4. Region Stockholm ska fortsätta skapa förutsättningar för forskning och utveckling

## 4.1 Forskning och utveckling ska stärka Region Stockholms förmåga att lösa nuvarande och framtida utmaningar

Region Stockholms verksamheter behöver ständigt utvecklas för att kunna leverera välfärdstjänster till invånare, patienter, närstående, resenärer och besökare i en föränderlig värld. Genom att finansiera forskning, tillgängliggöra infrastruktur och välkomna forskare till Region Stockholms verksamheter kan den nya kunskap forskningen skapar öka verksamheternas förmåga till kvalitetshöjning och effektivisering.

## 4.2 Akademisk frihet, etiska principer och konkurrens ska skapa kvalitet och nytta

Region Stockholm värnar den akademiska friheten som innebär att forskaren fritt får välja forskningsproblem, metodik och publicera resultatet. Region Stockholm skapar incitament genom sitt resursersättningssystem för att forskning, som bedrivs i samverkan med Region Stockholm, ska vara av god vetenskaplig kvalitet och kunna ge hög nytta.

Huvudprincipen för Region Stockholms FoU-medel ska vara att de fördelas opartiskt och i konkurrens utifrån vetenskaplig kvalitet och nytta. All forskning som bedrivs i samverkan med Region Stockholm ska följa god forskningssed med hänsyn till forskningsetiska och juridiska principer för det aktuella forskningsfältet.

## 4.3 Tillgängliggörande av data ska öka förmågan till analys, insikter och kunskapsbildning

Region Stockholm ska tillgängliggöra data för forskare för att skapa möjligheter till ny kunskap och insikter. Stor hänsyn ska tas till etik och den enskilda individens integritet. Data från Region Stockholms verksamheter ska vara tillgängliga över lång tid.

I Region Stockholm ansvarar Regionarkivet för att styra hanteringen av information och för att stora delar av den information som skapas också bevaras. Centrum för hälsodata ska på ett säkert och effektivt sätt tillgänggöra strukturerade hälsodata för forskning och utveckling.

Region Stockholms bibliotek ska samla och sprida kunskap till medarbetare inom samtliga verksamheter.

### 4.4 Region Stockholm skapar långsiktiga och pålitliga förutsättningar för forskning

God forskning fordrar tydligt ledarskap, hängivna, kompetenta forskare med distinkta mål, som har tillgång till data och långsiktiga resurser. Forskning som söker lösningar på de samhälleliga utmaningarna kräver i allt större utsträckning att forskare från olika discipliner möts och ges tid att undersöka sina problemställningar. Region Stockholm ska skapa pålitliga förutsättningar vad gäller finansiering, organisation och tillgång till infrastruktur vilket resulterar i en attraktiv miljö för forskare från Sverige och övriga världen.

En del kunskapsutveckling berör stora delar av vårdsystemet. Detta kan innebära att flera aktörer måste samverka kring utveckling och nyttiggörande. Det kan exempelvis gälla avtalsutformning, remisshantering, IT-system, systemsäkerhet och patientsäkerhet. Vid sådant utvecklingsarbete ska särskilda former för samarbete tas fram.

### 4.5 Internationalisering

Region Stockholm har unik infrastruktur för forskning, utveckling och implementering av internationell toppklass. Region Stockholm ska i ökad utsträckning attrahera internationella projekt och talanger vilket stärker vetenskaplig kvalitet, mångfald och finansiering.

## 5. Organisering och arbetssätt

### 5.1 Forskning och utveckling i hälso- och sjukvården och tandvården

Region Stockholm har beslutat att stärka förutsättningarna för akademi och näringsliv att bedriva forskning, utveckling och innovation och samlat sina visioner i Forskningslöftet. Forskningslöftet har den tydliga målsättningen att Stockholmsregionen år 2023 ska vara en av världens fem främsta life-science-regioner (LS 2017–1455). Forsknings- och utvecklingsstrategin anger hur Region Stockholm ska arbeta för att uppnå målsättningar formerade i Forskningslöftet.

Region Stockholms målsättning är att klinisk forskning[3] som bedrivs inom Region Stockholm ska leda till medicinska genombrott som:

[3] Med klinisk forskning avses sådan forskning som förutsätter vårdens strukturer och resurser och har som mål att lösa ett ohälsoproblem eller att identifiera faktorer som leder till ökad hälsa.

- ställer tidigare och säkrare diagnoser
- räddar liv, förebygger sjukdom, botar sjukdomar
- bidrar till mindre lidande och färre komplikationer
- utvecklar den personcentrerade vården

Hälso- och sjukvården och tandvården behöver kontinuerligt utvecklas för att kunna erbjuda bästa möjliga vård och behandling som är evidensbaserad, säker, personcentrerad och bedrivs på jämlika villkor. Tid för forskning, rätt kompetens och kompetensutveckling samt processer som främjar externa samarbeten med bland annat universitet och life science-industrin ska vara prioriterade. Region Stockholm ska säkerställa att forskning och utveckling ska kunna följa individers sjukdomsförlopp genom hela sjukvårdssystemet.

Patientföreningar, förtroendevalda, akademi, näringslivsföreträdare och hälso- och sjukvårdens medarbetare ska kunna mötas för att söka lösningar på aktuella problem. Region Stockholm ska ta initiativ till detta, exempelvis genom sin årliga problemlösarkonferens.

Region Stockholm ska ha förmåga att förvalta, bevara och tillhandahålla hälsodata över tid. En långsiktigt hållbar miljö för lagring och tillgängliggörande av informationen ger möjligheter till forskningsprojekt och till kvalitetssäkring av tidigare forskning.

### 5.1.1 Strategiska inriktningar för forskning och utveckling inom hälso- och sjukvård och tandvård

#### *5.1.1.1 Region Stockholm ska tillgängliggöra strukturerade hälsodata på ett samordnat, säkert, etiskt och enhetligt sätt*

I Region Stockholm finns idag sammanhängande hälsodata av god kvalitet för mer än två miljoner individer samlade sedan 1996. Digitaliseringens möjligheter inklusive AI-teknologi innebär ett paradigmskifte för hälso- och sjukvården. Analyser av stora datamängder baserade på många patienter ska leda till medicinska forskningsgenombrott inte minst om hur människors genetik och livsstil påverkar hälsan. Det ger i sin tur möjlighet till skräddarsydd prevention, diagnostik, behandling och bot. Denna kunskap baserad på analys av stora datamängder ska nyttjas i Region Stockholms hälso- och sjukvård för att komma patienter och invånare till gagn. Invånare och patienter i Region Stockholm ska ha möjlighet att, om de så önskar, donera hälsodata för forskning och hälso- och sjukvårdsutveckling.

Region Stockholm ska tillse att forskningen får tillgång till avidentifierade strukturerade hälsodata av hög kvalitet som möjliggör ny kunskap, nya behandlingsmetoder, nya läkemedel och ny medicinteknik. Samverkan

mellan vårdgivare är kritisk då forskningen och hälso- och sjukvården är helt beroende av tillgång till kvalitetssäkrade data för att generera den kunskap som gynnar både dagens och morgondagens patienter. Region Stockholm ska säkerställa att tillgängliggörandet av hälsodata görs i enlighet med lagar och förordningar på ett samordnat, säkert, etiskt och enhetligt sätt med hänsyn till den enskildes integritet.

#### *5.1.1.2 Klinisk forskning i nätverkssjukvården*

Klinisk forskning är beroende av tillgången till allt större patientunderlag för att analysera flera olika parametrar, vilka bidrar till ökad precision inom prevention, diagnostik, behandling och bot. Förändringar i hälso- och sjukvårdsystemet, med ökad spridning av patienter inom nätverkssjukvården, utmanar forskningens möjligheter att få tillgång till stora patientkohorter.

Region Stockholm ska därför säkra att forskningen har möjlighet att följa patienten och dennes sjukdomsförlopp oavsett om patientens vårdgivare är offentligt driven eller privat. Region Stockholm ska, när så är relevant, ställa tydliga krav i olika typer av vårdavtal på vårdgivares medverkan i klinisk forskning.

Region Stockholm ska skapa förutsättningar för att fler av hälso- och sjukvårdens aktörer kan, och vill, medverka i klinisk prövningsverksamhet. Detta ska ske genom att i vårdavtal tydliggöra uppdraget att delta i kliniska studier med insamling av patientdata, prover eller patientrekrytering. Vårdgivare ska bedriva denna uppgift i enlighet med fastställda regler och förordningar samt utföra forskningsuppdragen med god etisk standard.

I den avrapportering som sker i enlighet med de avtal som tecknas med hälso- och sjukvårdens utförare ska utfall av, och förutsättningarna för, klinisk forskning efterfrågas och följas upp.

Forskning i nätverkssjukvården berör inte enbart kliniska prövningar. Det är viktigt med forskning och utveckling kring bland annat säkerhet i Region Stockholms IT-system, patientmedverkan, förbättringsarbete och samverkan mellan olika vårdaktörer.

#### *5.1.1.3 Universitetssjukvården och kunskapsstyrningen ska göra forskningsresultat till klinisk vardag*

Hälso- och sjukvården ska styra och använda vårdens resurser efter bästa tillgängliga kunskap, så kallad kunskapsstyrning. Det är först när ny kunskap implementeras i vården som den kan skapa ett ökat värde för patienten och invånaren. Hälso- och sjukvården behöver därför

systematiskt arbeta med implementering av forskningsresultat som leder till kvalitetsutveckling utifrån nyttjandet av tillgänglig kunskap. Universitetssjukvård är den del av hälso- och sjukvården som utformats med särskild hänsyn till forskningens och utbildningens behov vilket regleras i det nationella ALF-avtalet. Universitetssjukvård bedrivs vid universitetssjukvårdsenheter (USV-enheter) inom hälso- och sjukvården. Vid en USV-enhet ska forskning och utbildning liksom utveckling av hälso- och sjukvården, ses som kärnverksamheter och vara likvärdiga med vårdproduktionen. USV-enheterna ska vara motorn för klinisk forskning och utveckling i Region Stockholm. Samtliga verksamhetschefer inom universitetssjukvården ska inneha s.k. Good Clinical Practice-kompetens (god klinisk sed). Representanter från USV-enheterna ska medverka i Region Stockholms kunskapsstyrning och bidra till att forskningsresultat snabbt och effektivt omsätts i praktiken. För att säkerställa detta ska även systemstöd finnas för synliggörande och styrning utifrån befintlig evidens. USV-enheterna ska även medverka i arbetet med den nationella nivåstruktureringen.

#### *5.1.1.4 I Region Stockholm ska en nyfikenhetsdriven kultur, kompetens, forskningstid och infrastruktur skapa förutsättningar för medicinska genombrott*

Region Stockholm ska skapa goda miljöer för klinisk forskning där invånares kunskap, erfarenheter och vilja att delta i klinisk forskning tas tillvara. Ledarskapet är viktigt för att säkerställa att medarbetarna kontinuerligt kompetensutvecklas och får de resurser som krävs för den komplexa uppgiften som det innebär att förena klinisk forskning och med hälso- och sjukvårdsuppdraget. Roller och ansvar ska vara tydliga. Medarbetare ska uppmuntras att ta ut tilldelad forskningstid och ges tillgång till relevant infrastruktur.

Region Stockholm ska tillsammans med Karolinska Institutet upprätta tydliga karriärvägar från student till docent som är kopplade till en transparent incitamentsstruktur.

Region Stockholm ska stimulera samverkan mellan Stockholmsregionens olika universitet och högskolor. Genom flerfakultetssamverkan ökas möjligheten till medicinska forskningsgenombrott. En större forskarrörlighet mellan olika vårdgivare samt mellan akademin, näringslivet och hälso- och sjukvården främjar nytänkande, stimulerar utbyte av forskningsidéer och utvecklar ny forskningsmetodik. Region Stockholm ska verka för etableringen av det akademiska stråket som ska förbinda Karolinska Institutet, Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms universitet.

#### *5.1.1.5 Region Stockholm ska stimulera företagsinitierad klinisk forskning till nytta för invånare, patient och närstående*

I Stockholmsregionen finns en stark forskningstradition med framstående lärosäten och kunskapsintensiva företag. Region Stockholm ska behålla rollen som värd för ledande kunskapsorganisationer med framgångsrik forskning och för framstående kunskapsintensiva företag.
Näringslivet har en nyckelroll i att på kort och lång sikt kommersialisera den kunskap som produceras inom Region Stockholms hälso- och sjukvårdssystem i samarbete med universitet och högskolor. Företagen står för två tredjedelar av Stockholmsregionens samlade FoU och har avgörande betydelse för möjligheten att ta fram och sprida samhällsviktiga medicinska genombrott i Region Stockholms verksamheter.
Företagsinitierad klinisk forskning gynnar samhället genom höjd vårdkvalitet, patientsäkerhet, kompetensutveckling av personal, ökad produktivitet, nya arbetstillfällen samt besparing av läkemedlens- och medicinteknikens kostnader.

En fungerande och utvecklande klinisk forskning är beroende av alla delar i forskningskedjan – från prover, via patienter i vården till systematisk dokumentation och spridning av uppnådda resultat. Region Stockholm ska utveckla tydliga kontaktvägar för näringslivssamverkan, transparenta regler och en kultur som stödjer samverkan mellan hälso- och sjukvården och näringslivet i enlighet med gällande regelverk.

## 5.2 Forskning och utveckling för ett hållbart samhälle

Region Stockholm ska sträva mot att Stockholmsregionen blir en klimatneutral region. Kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna ska öka för att nå både klimatmål och framkomlighetsmål. Vidare ska Region Stockholm utveckla samarbetet med länets kommuner för att öka attraktiviteten och effektiviteten i kollektivtrafiken.

Forskningen kring kollektivtrafiksystemets utmaningar spänner över många forskningsområden. Kollektivtrafiken behöver därför stimulera forskning av hög kvalitet inom olika forskningsdiscipliner för att finna lösningar för ett säkert, klimatsmart och pålitligt transportsystem
Region Stockholm ska medverka i Nationellt kunskapscentrum för kollektivtrafik som är en flervetenskapligt präglad forskningsmiljö som utforskar frågeställningar som går på tvärs mellan olika forskningsområden och perspektiv.

Region Stockholm ska främja forskning inom kollektivtrafikområdet genom att forskaren får ta del av kunskap om kollektivtrafiken såsom samverkansformer, planer, riktlinjer och avtal för styrning och ledning av kollektivtrafik, om utfall från levererad kollektivtrafik och erfarenheter och

lärdomar. Region Stockholm ska tillgängliggöra information och data om kollektivtrafiken genom att erbjuda avidentifierad information om resenärsupplevelser, resvanor och trafikproduktion.
Region Stockholm ska även:

- hitta nya lösningar för hållbar samhällsplanering genom interdisciplinära forskningsprojekt,
- medverka till en fysisk planering som stärker strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer för att Stockholmsregionen ska vara en ledande kunskapsregion,
- medverka i det förebyggande folkhälsoarbetet, genom exempelvis forskning inom olika transportslag och stadsplanering.
- samverka med akademi, stat, kommun och andra aktörer för att finna ny kunskap inom hållbarhetsområdet, samt
- som en av Sveriges största upphandlande myndigheter utveckla och tillämpa ny kunskap om hur upphandling kan användas som redskap för att minska verksamheternas miljöpåverkan

Den humanistiska forskningen bidrar till Region Stockholms utveckling och hållbarhet. Samverkan mellan olika aktörer är en förutsättning för att långsiktiga och innovativa lösningar ska kunna uppnås och bidra till Stockholmsregionens attraktivitet genom att främja gränsöverskridande forskningssamarbeten. Naturvetare, samhällsvetare, humanister, kulturlivet och olika professioner inom Region Stockholm ska arbeta tillsammans med att identifiera utmaningar och forskningsfrågor. Integrerad forskning bidrar till att nå långsiktiga lösningar på stora samhällsutmaningar. Det innebär att tillämpa en inkluderande arbetsform där forskare, beslutsfattare och andra samhällsaktörer samarbetar gränsöverskridande med varandra och det omgivande samhället runt ett gemensamt problemområde. Region Stockholm avser därför att verka för att aktivt främja både humanistisk och integrerad forskning, som involverar kunskaper, metoder och terminologi och expertis från skilda vetenskapsgrenar.

# 6. Finansiering

Staten betalar årligen ut en ersättning till berörda regioner för deras medverkan i läkares grundutbildning och för den kliniska forskningen, så kallade ALF-medel. Samverkan med Karolinska Institutet omfattar dels ALF-medel och dels de FoU-medel som Region Stockholm årligen beslutar att ställa till förfogande för samarbetet inom forskning och utbildning. Fördelning av de medel som avser samarbetet med Karolinska Institutet ska behandlas i samverkan inom Karolinska Institutets och Region Stockholms samverkansorganisation.

Region Stockholms FoUUI-budget omfattar även medel till forsknings- och utvecklingssatsningar som ligger utanför samverkan med Karolinska Institutet, Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms universitet. Där ingår FoUU-medel bland annat till enheter som inte är universitetssjukvårdsenheter och till olika stödstrukturer för klinisk forskning och utveckling.

Forskning och utveckling som bedrivs tillsammans med näringslivet ska ersättas av näringslivet enligt självkostnadsprincipen enligt gällande rätt. Region Stockholms verksamheter ska attrahera extern finansiering till forskningsprojekt i nationell och internationell konkurrens då det i offentlig sektor finns unika möjligheter att mäta samhällsnyttan av forsknings- och utvecklingsprojekt, vilket i ökad utsträckning efterfrågas av forskningsfinansiärer. Det europeiska ramprogrammet för forskning, Horizon Europé, innebär goda möjligheter för Region Stockholm att medverka i europeiska forskningsprojekt tillsammans med akademi och näringsliv. Region Stockholm ska utveckla verksamheternas kapacitet att ansöka och driva EU-finansierade projekt.

# 7. Uppföljning

Region Stockholm ska fortlöpande och transparent följa upp att forsknings- och utvecklingsstrategin efterlevs. (se bilaga 1). Insatser kopplat till strategin ska identifieras och presenteras i handlingsplaner som regelbundet följs upp och revideras.

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

PM
2020-11-17
Version 1

Ärende/Dok. id.
FTN 2020-0050

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

Handläggare
Mats Johansson
08-686 3791
Mats.k.johansson@sll.se

# Bilaga till yttrande över Stockholmsregionens strategi för Life Science samt Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm

Region Stockholm har begärt remiss av *Forsknings- och utvecklingsstrategi för Region Stockholm*. Trafikförvaltningen i Region Stockholm har fått möjlighet att yttra sig över utkastet till strategi.

Trafikförvaltningen ser behov av att utveckla beskrivning i kapitel 4.2, 4.4. och 5.2 Det gäller bland annat hur man beskriver kollektivtrafikens kunskapsbehov.

Text i fet och kursiv stil är tillägg.

**Kapitel 4.2, första stycket:**

4.2 Akademisk frihet, etiska principer och konkurrens ska skapa kvalitet och nytta
Region Stockholm värnar den akademiska friheten som innebär att forskaren fritt får välja forskningsproblem, metodik och publicera resultatet. Region Stockholm skapar incitament genom sitt resursersättningssystem för att forskning, som bedrivs i samverkan med Region Stockholm, ska vara av god vetenskaplig kvalitet och kunna ge hög nytta. ***Genom att beskriva identifierade kunskapsbehov i verksamheten kan Region Stockholm i samverkan med akademin förenkla och effektivisera forskningens val av områden.***

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

PM
2020-11-17

Ärende/Dok. id.
FTN 2020-0050

Infosäk. klass
K1 (Öppen)

**Kapitel 4.4, andra stycket:**

En del kunskapsutveckling berör stora delar av vårdsystemet ***eller kollektivtrafiksystemet.*** Detta kan innebära att flera aktörer måste samverka kring utveckling och nyttiggörande. Det kan exempelvis gälla avtalsutformning, remisshantering, IT-system, systemsäkerhet och patientsäkerhet. Vid sådant utvecklingsarbete ska särskilda former för samarbete tas fram.

**Kapitel 5.2, tredje stycket:**

5.2 Forskning och utveckling för ett hållbart samhälle
Region Stockholm ska främja forskning inom kollektivtrafikområdet genom att forskaren får ta del av kunskap om kollektivtrafiken såsom samverkansformer, planer, riktlinjer och avtal för styrning och ledning av kollektivtrafik, om utfall från levererad kollektivtrafik, erfarenheter och lärdomar ***samt de kunskapsbehov som har identifierats i kollektivtrafiken av trafikförvaltningen och andra aktörer.***

***Region Stockholm har identifierat kunskapsbehov inom främst sex områden:***
- ***Framtidens mobilitet***
- ***Marknad och finansiering***
- ***Beslut och effekter***
- ***Integrerad samhällsplanering***
- ***Kollektivtrafik för alla***
- ***Teknik***